

Beleidskompasformulier voor internetconsultatie

Titel:

Rijkswet houdbare overheidsfinanciën Aruba

∞ Wie zijn belanghebbenden en waarom?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

- Wie zijn direct of indirect belanghebbenden bij het betreffende vraagstuk?

De regeringen van Aruba en Nederland zijn primair belanghebbenden bij dit voorstel. Verder zijn ook de Raad van State van het Koninkrijk, de Raad van Advies van Aruba, het College Aruba financieel toezicht (CAft), de Arubaanse Algemene Rekenkamer, het CBS van Aruba, het CBS van Nederland en de Centrale Bank van Aruba belanghebbend in verband met de taken en bevoegdheden die deze instituties verkrijgen in de wet. Indirect belanghebbend zijn de burgers van beide landen gezien iedere inwoner van Aruba gebaat is bij houdbare overheidsfinanciën.

- Wie beschikken er over relevante kennis over en ervaring met het vraagstuk?

Het voorstel van rijkswet betreft de houdbare overheidsfinanciën van het land Aruba. De directies Financiën en Wetgeving en Juridische Zaken van Aruba, de Nederlandse ministeries van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en Financiën, het CAft, de Raad van State van het Koninkrijk, de Raad van Advies en de Staten van Aruba beschikken met name over relevante kennis over en ervaring met dit onderwerp

- Op welke wijze zijn belanghebbenden tot nu toe in de verschillende fasen van het beleidstraject betrokken?

Dit voorstel van Rijkswet betreft, gezien financiën een zogenaamde landsaangelegenheid is, een voorstel van consensusrijkswet. Het voorstel is in nauwe ambtelijke samenwerking tussen Nederland (met name BZK en in afstemming met Financiën) en Aruba geschreven. Bij dit proces is ook het CAft en CBS Nederland betrokken.

1. Wat is het probleem?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

- a) Wat is het probleem?

Op dit moment bestaat, anders dan in relatie tot Curaçao en Sint Maarten, nog geen wettelijk kader bij rijkswet ten aanzien van de overheidsfinanciën van Aruba. Een dergelijk ader op het niveau van rijkswet draagt bij aan de ontwikkeling van houdbare overheidsfinanciën en de versterking/het op orde brengen van het financieel beheer, en draagt bij aan effectief toezicht hierop. Daarnaast bestaat er momenteel geen mogelijkheid voor Aruba om tegen (gunstige) Nederlandse rentetarieven te lenen. Bij het Internationaal Monetair Fonds (IMF) is advies ingewonnen over de bestending van houdbare overheidsfinanciën van Aruba. Dit heeft aanleiding gegeven tot een modernisering van het stelsel. De regeringen van Aruba en Nederland zijn gezamenlijk tot de conclusie gekomen dat een consensusrijkswet hiervoor het aangewezen instrument is.

b) Wat zijn de oorzaken van het probleem?

N.v.t.

c) Wat is de omvang van het probleem?

Dit is geen kwantificeerbaar probleem.

d) Wat is het huidige beleid en wat heeft de evaluatie opgeleverd?

Het huidige stelsel is ingericht bij landsverordening en verschillende onderlinge regelingen. De regeringen van Aruba en Nederland willen de gemaakte afspraken vastleggen in een rijkswet in combinatie met een landsverordening gericht op bereiken en behouden van houdbare overheidsfinanciën van Aruba. Het hierboven genoemde IMF-advies geeft duidelijke handvatten voor het vormgeven van een modern en adequaat wettelijk kader. Mede op grond hiervan is een helder wetsvoorstel tot stand gekomen met een duidelijk pad naar het uiteindelijke doel, namelijk het laten vervallen van deze rijkswet.

e) Wat gebeurt er als de overheid niets doet (Nuloptie)? Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

Indien er geen nieuw kader wordt vormgegeven ten aanzien van de overheidsfinanciën van Aruba blijft het huidige kader gelden. Daarbij blijven de hierboven genoemde knelpunten onverminderd relevant.

2. Wat is het beoogde doel?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

a) Wat zijn de beleidsdoelen?

Dit voorstel van rijkswet heeft tot doel normen vast te stellen voor het bereiken en behouden van houdbare overheidsfinanciën door Aruba. Daarbij ligt de focus op de ontwikkeling (daling) van de overheidsschuldquote en het financieel beheer aan de hand van concrete toetspunten. Daarnaast geeft het voorstel vorm aan het financieel toezicht dat daarmee gepaard gaat vanuit de raad van ministers van het Koninkrijk. Het wetsvoorstel biedt tevens het volgende:

- Er wordt een leenfaciliteit geïntroduceerd waardoor verlaging van de rentelasten wordt bewerkstelligd en de houdbaarheid van de overheidsfinanciën wordt ondersteund.
- De hybride constructie draagt bij aan eigenaarschap en biedt meer flexibiliteit dan alleen een rijkswet.
- Op belangrijke momenten schrijft de wet dialoog tussen actoren voor en draagt zo bij aan preventie van een onhoudbare ontwikkeling.

Door het toetsingskader en de jaarlijkse beoordeling wordt de ontwikkeling transparant gemaakt en kan deze worden gemonitord.

Aruba en Nederland zijn het met elkaar eens dat het toezicht tijdelijk is en dat Aruba op een gegeven moment zelf invulling kan geven aan het financieel toezicht. Op dat moment wordt voldaan aan de beoogde doelstellingen van deze rijkswet, en is deze niet langer nodig. De mogelijkheid tot laten vervallen van de rijkswet is expliciet geregeld in artikel 42.

b) Aan welke [duurzame ontwikkelingsdoelen \(sustainable development goals, SDG's\)](#) en [brede welvaartsuitkomsten](#) dragen de doelen bij?

Dit voorstel draagt in zekere mate bij aan SDG 16 (vrede justitie en sterke publieke diensten), specifiek op het gebied van deelonderwerpen 16.6 (ontwikkeling van doeltreffende, verantwoordelijke en transparante instellingen) en 16.7 (ontvankelijke, inclusieve, participatieve en representatieve besluitvorming garanderen). In het algemeen bieden houdbare overheidsfinanciën een goede basis voor overheidsbeleid gericht op invulling van SDG's en brede welvaart.

3. Wat zijn opties om het doel te realiseren?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

a) Wat zijn kansrijke aangrijpingspunten om het doel te realiseren?

- Het beoogde nieuwe stelsel ziet op en stelt regels voor zowel Aruba als Nederland. Dit vergt een juridische verankering van deze afspraken op Koninkrijksniveau. Tussen de regeringen van Aruba en Nederland is afgesproken de normering van de houdbare overheidsfinanciën vast te leggen in een consensusrijkswet.

b) Wat zijn, gegeven de aangrijpingspunten, kansrijke beleidsopties?

Zie bovenstaand.

c) Wat is de [beleidstheorie \(doelenboom\)](#) per kansrijke beleidsoptie?

N.v.t.

4. Wat zijn de gevolgen van de opties?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

a) Wat zijn de verwachte gevolgen per beleidsoptie?

De reeds betrokken actoren bij het financiële toezicht op de overheidsfinanciën van Aruba blijven ook onder het nieuwe stelsel betrokken en behouden grotendeels hun eerdere rol. Wel worden de respectievelijke rollen van betrokkenen duidelijker vormgegeven hetgeen een doelmatiger, transparanter en meer gedragen stelsel als doel heeft. Met het toetsingskader in de bijlage van de wet worden concrete toetspunten geïntroduceerd welke jaarlijks zullen worden beoordeeld. Burgers zullen geen negatieve gevolgen ervaren van deze stelselwijziging.

b) Welke [verplichte toetsen](#) zijn van toepassing en wat zijn daarvan de uitkomsten (voor zover bekend)?

N.v.t.

5. Wat is de voorkeursoptie?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

a) Wat is het voorstel?

Het voorstel behelst een herziening van het wettelijk kader omtrent de houdbare overheidsfinanciën van het land Aruba. Momenteel is dit geregeld in de Landsverordening Aruba Financieel Toezicht. Dit voorstel van Rijkswet stelt voor een normenkader tot stand te brengen op het niveau van rijkswet waarin begrotingsregels zijn opgenomen die bijdragen aan duurzaam houdbare overheidsfinanciën en daarmee aan een structureel gezonde sociaaleconomische ontwikkeling met ruimte voor anticyclisch begrotingsbeleid. Tussen Nederland en Aruba is afgesproken dat de kwantificering van deze normen in Arubaanse regelgeving geschiedt.

b) Hoe houdt het voorstel rekening met:

- [doeltreffendheid](#) en [doelmatigheid](#);
- uitvoerbaarheid voor alle relevante partijen (inclusief [doenvermogen](#), [regeldruk](#) en [handhaving](#));
- brede maatschappelijke impact?

Er is uitgebreid gesproken tussen vertegenwoordigers van de Nederlandse en Arubaanse regering om het wetsvoorstel zo doelmatig als mogelijk vorm te geven waarbij zowel aandacht is voor effectieve waarborgen voor houdbare overheidsfinanciën als voldoende advisering en inspraak door de betrokken actoren. De relevante partijen zijn betrokken in de ontwikkeling van het voorstel. De doeltreffendheid wordt verhoogd door het voorstel te baseren op advies van het IMF, dat daarvoor gebruik heeft gemaakt van de meest recente wetenschappelijke inzichten en ruime praktijk ervaring in de regio. Van een directe brede maatschappelijke impact, op burgers en bedrijfsleven, is naar verwachting geen sprake.

c) Wat zijn de risico's en onzekerheden van dit voorstel?

Het IMF-advies, waarop het wetsvoorstel is gestoeld, is gebaseerd op aannames ten aanzien van onder andere economische groei en inflatie. Indien deze niet worden bewaarheid, bijvoorbeeld door (wereldwijde) crisis, zal de ontwikkeling van de overheidsfinanciën minder gunstig zijn dan geraamd. Het succes van het bereiken en behouden van houdbare overheidsfinanciën is naast de financiële ontwikkeling ook sterk afhankelijk van het verbeteren van financieel beheer. Als op dat vlak de vooruitgang achterblijft, zal ontwikkeling van de overheidsfinanciën minder gunstig zijn dan geraamd. De economie en daarmee de overheidsfinanciën van Aruba als relatief kleine eiland zijn bijzonder kwetsbaar voor economische ontwikkelingen in de regio en de wereld.

d) Hoe ziet de voorgenenomen [monitoring en evaluatie](#) eruit?

Het voorstel bevat een evaluatieartikel. Dit stelt vast dat de Nederlandse Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de Arubaanse Minister van Financiën binnen vijf jaar na de inwerkingtreding van de rijkswet aan de Staten-Generaal en de Staten een verslag sturen over de doeltreffendheid en de effecten van deze rijkswet in de praktijk. Dit wordt iedere vijf jaar herhaald tot het moment dat de rijkswet vervalt.